

Megbirkózni az örökséggel

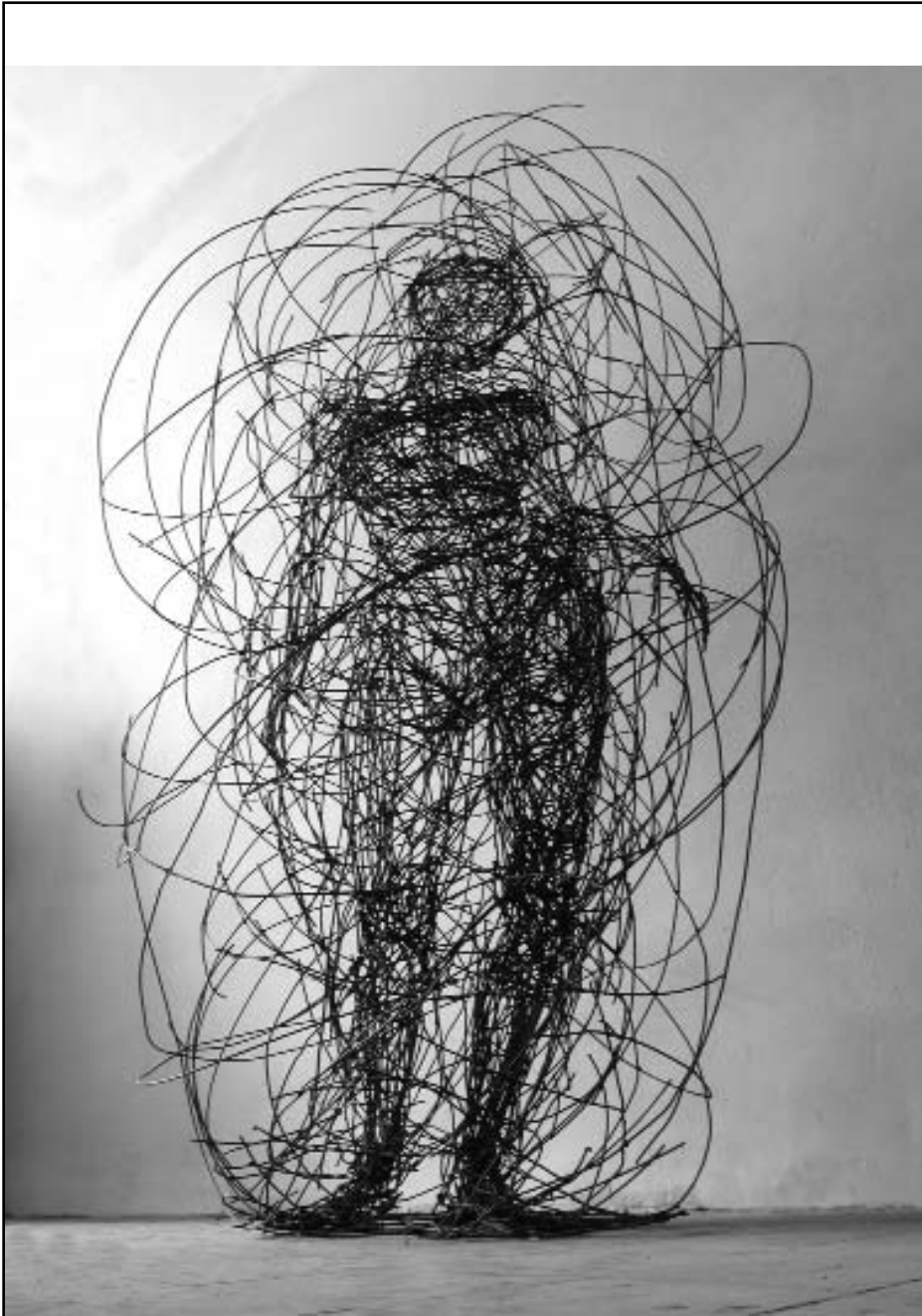
Rabóczky Judit Rita munkáiról

Rabóczky Judit Rita művei minden formai különbözőségük ellenére a képzőművészeti hagyományról és az ezzel a hagyománnyal megbirkózni képes kreatív energiáról szólnak. Könnyen felismerhető ez a *Giotto angyalai* sorozatában vagy akár azokban a kábelfigurákban, akik a késő középkori bohócok vagy Degas táncosnőinek a beállítását idézik.

A dróthálóból kibontakozó *Királynő* fenséges formája vagy a *Szerelmes* visszafogott kontraposzt alakja is nyíltan klasszikus előképeket idéz. Azonban a technika zavarba ejtő: a vonalak körbeölelik a testet, és sűrűsödésük, formajátékuk hozza létre a figurát, mintha a mű szobrászati megfelelője lenne Rembrandt rézkarcainak vagy Leonardo tanulmányrajzainak. Azonban azzal, hogy Rabóczky megváltoztatta a médiumot – a síkba szorított, természetesen súlytalan rajzból vagy karcból szobrot alkotott –, megváltoztatta a kontextust is. A szobrászatban a tömeg, a súlyosság és az anyag fogalmi megkerülhetetlenek: még a kötömbtől éppen csak jelzésértékkel elválasztott késői Michelangelók vagy az álmokat követő Rodin-szobrok is saját anyagukon keresztül érzékelhetők. Rabóczky szobrai azonban valójában körvonalak, még hozzá olyan körvonalak, amelyek nem ölelnek körül valódi, nehézkes anyagot. Ezek a szobrok a tapintás érzéke számára hozzáférhetetlenek: csak a szem képes optikai ítéletek után értelmet adni nekik. A művek három dimenziójukkal egyszerre tagadják a klasszikus szobrászat alapértékét és idézik fel a rajzi elemek impresszionisztikus hatásait, és erősítik fel mindkét előzményüket, ahogy megpillanthatják egymást a másik médiumában.

Az érett reneszánsz, barokk puttókat és a 20. század eleji babákat egyaránt idéző *Kölykök-szobrok* mintha a művészet elfelejtett naivitását siratnák. A figurák elődei megkerülhetetlen díszítőelemei voltak annak a kornak, amikor a művészet elnyerte autonómiáját, és kialakult a modern kép. Az életvidám, pufók angyalkák vagy szárnyas szerelemistenek ott mosolyognak és repdesnek Raffaello és Rubens vásznain, a klasszicizmus palotáinak falfestményein. Rabóczky Judit Rita szobrain azonban nyoma sincs az elődök könnyedségének. A valaha mesészerűen – a fizika minden törvényét meghazudtolva – repülő pufók gyerekeket itt nehéz vasak tartják, szobrászi őszinteség a technikáról, ami együtt jár a klasszikus harmóniáról való lemondással. A művészi teljesség fogalmának a végét jelzi az is, hogy tulajdonképpen torzókat, szándékosan rekonstruált, eredeti nélküli széttört rekonstrukciókat látunk. Néhol csak a csípője vagy egyéb, eldugott része hiányzik az alakoknak, máshol azonban a vádlit vagy a teljes kart, lábfejet pótolják a drótok. Ezek a kitöltések, pótlások csak felidézik a teljes formát, és nem azonosak vele. Ez már nem a klasszicista szobrászok tökéletességet és teljességet célzó munkája. Rabóczky gesztusa öntudatlanul is a modern műemlékvédelem egyik alapszövegének, a velencei chartának a szellemiségét követi: élesen, jól láthatóan elhatárolják egymástól az eredetit (itt a klasszikus művészeti örökséget) és a korunkbeli ráépítést.

Gárdonyi László

Szerelmes

Kettős

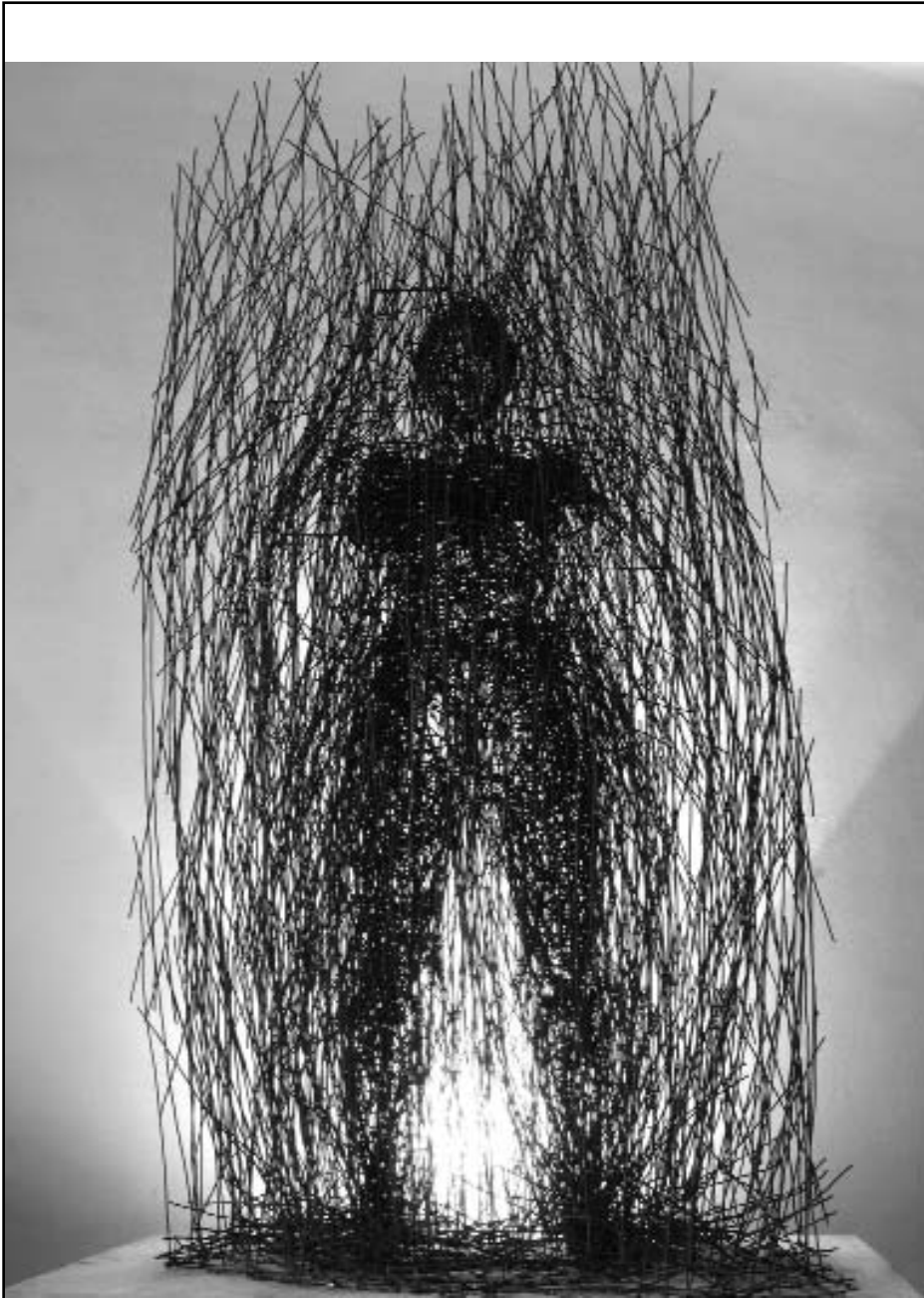
Bolondok

Kölyök

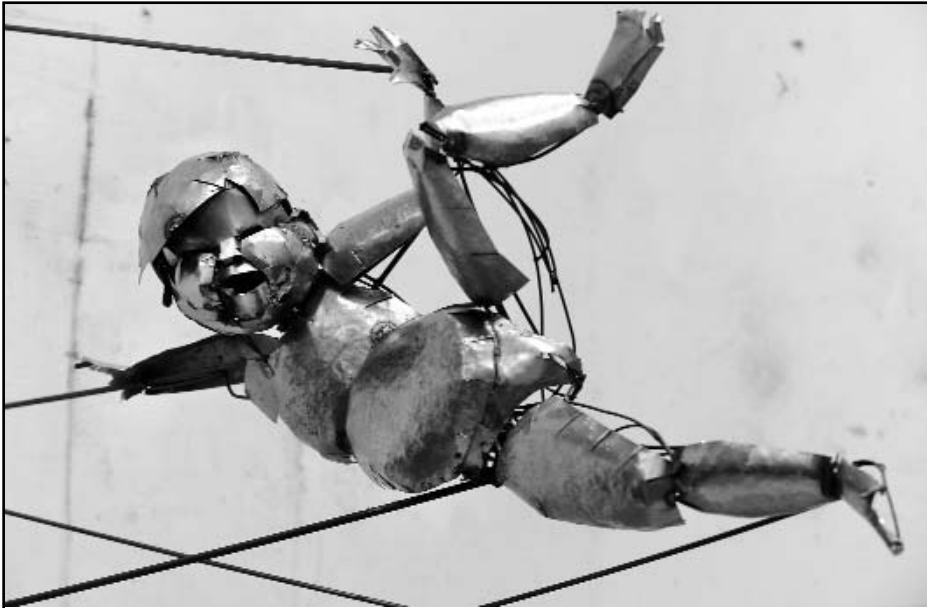

Királynő

Giotto angyalok

Kölyök

